

Megbombáztuk a kultúrát

Eörsi László: „Megbombáztuk Kaposvárt”. A kaposvári Csiky Gergely Színház és a kultúrpolitika

[Balassa Zsófia](#) színház, 2014, 57. évfolyam, 6. szám, 757. oldal

Összetett szempontrendszer alapján meséli el Eörsi László a kaposvári Csiky Gergely Színház felemelkedését és hanyatlását. Az aczéli kultúrpolitika túrt kategóriáját feszegető színházi műhely Kádár-korszakbeli és rendszerváltás utáni helyzete alapján olyan összefüggésekre mutat rá az elemzés, melyek segítenek megérteni és rádöbbeneni minket társadalmunk aktuális kulturális-politikai összefüggéseire. A kaposvári színház története megmutatja, hogyan lehet „nem túrtté” válni a demokráciában, és hogyan válik a jó színház ellenzékivé bármely rendszerben.

A könyv szemléletét előre sejteti az író személye és az, hogy megjelenését az 1956-os Intézet Alapítvány támogatta. Az elmúlt évek közéleti híreiben sokat hallhattunk az 1956-os Intézetről, melynek feladata történeti kutatásokat végezni a konszolidáció éveitől a rendszerváltásig, középpontban '56 eseményeivel.^[1] A közalapítványokat érintő törvények miatt 2010-ben a bezárás veszélye fenyegette – akárcsak sok másik alapítványt –, de végül is „csak” szerkezeti átalakítás sújtotta, Oral History Archívum néven tovább folytathatja munkáját az Országos Széchenyi Könyvtár szervezetén belül, igaz, megnyirbált költségvetéssel és szigorúbb feltételekkel.^[2] Eörsi szempontját a kiadó alapítvány történetén kívül jelzik családi kötelékei, ő ugyanis annak az **Eörsi Istvánnak** a fia, akit az előző rendszerben, '56 után börtönbe zártak, majd – ahogy a könyv is írja – kaposvári dramaturgként végzett munkája és ezzel összekapcsolható ellenzéki tevékenysége miatt eltávolítottak a színházból. A személyes kötődés azonban csak a háttér-információkból tudható, a könyvben nem érezhető személyes érintettség az tisztán tudományos kutatásokon alapul. [...]

A „*Megbombáztuk Kaposvárt*” egyik nagy erénye, hogy elég nagy időintervallumot ölel fel ahhoz, hogy világosan rámutathasson bizonyos összefüggésekre. Például arra, hogy a színház és politika kapcsolatát nem csak a művészek intenciói határozhatják meg, az előadások politikussága vagy aktualitása a világ eseményeitől is függ, folyamatosan változik értelmezésük. A Gazdag Gyula által rendezett 1980-as előadás **Eörsi István** által írt dalszövege – „kivonulunk, bevonulunk könnyedén” – azáltal vált aktuálpolitikai utalássá, hogy a szovjet csapatok a bemutató után nem sokkal szállták meg Afganisztánt. Így e szövegrészlet erőteljesebb hangsúlyt kapott, mint előtte, és a rendszerkritikai áthallások egyik csomópontja lett. [...]

---

[1]

http://www.rev.hu/portal/page/portal/rev/az_intezet/kutatasok_2012utan/2014_munkaterv
(letöltve: 2014.05.07)

^[2] Nagy Gergely Miklós: Aki megy és aki marad. Visszaszerzett kul-túrvagyonok.
http://www.revizoronline.com/hu/cikk/3221/visszaszerzett-kulturvagyonok-2/?cat_id=14&first=90, letöltve: 2014. 05. 07.

[Teljes cikk](#)